

Taakspel

Op planmatige wijze aan de slag met het veranderen van gedrag

Een methodiek ontwikkeld op het Pedologisch Instituut Rotterdam / CED - groep

Projectleider: drs. A.M. van der Sar

Informatiebrief voor de basisscholen

Inleiding

In elke klas komt wel eens ongewenst gedrag voor. U hebt als leerkracht de neiging om veel op het ongewenste gedrag in de groep te letten. U probeert controle te houden op de groep door direct te reageren op de leerlingen die zich ongewenst gedragen. Met correcties probeert u het ongewenste gedrag tegen te gaan, maar het lukt niet altijd om de groep op deze manier voor een langere tijd rustig te krijgen. Kinderen willen graag aandacht. En de leerlingen leren op deze manier, dat ze aandacht krijgen als ze zich ongewenst gedragen. Daardoor blijft ongewenst gedrag in stand.

Met behulp van het Taakspel wordt u als leerkracht geleerd om vooral aandacht te besteden aan het gewenste gedrag. Dat is soms erg wennen. U bent als leerkracht in eerste instantie bang om de controle op de groep te verliezen. Het Taakspel is een hulpmiddel om u te helpen anders om te gaan met het gedrag. Het vraagt veel tijd en begeleiding om te leren vooral op gewenst gedrag te letten en dat veelvuldig te complimenteren, maar het is de moeite waard. De leerlingen leren op deze manier dat ze aandacht krijgen als ze gewenst gedrag laten zien. En daardoor neemt gewenst gedrag toe.

Korte inhoud van het Taakspel

Het Taakspel is een groepsgerichte werkwijze om leerlingen te leren zich beter aan de klassenregels te houden. Doordat klassenregels beter worden nageleefd, vermindert onrustig, storend en eventueel aanwezig agressief gedrag. Het Taakspel beïnvloedt zo het taakgerichte gedrag van leerlingen. Als er minder verstoringen zijn tijdens een les kan er namelijk beter gewerkt worden. Het kan echter ook op directe wijze taakgericht gedrag bewerkstelligen als de regels daarop toegespitst worden. Bovendien leidt op een prettige manier met elkaar omgaan tot een beter klimaat in de klas. Er worden meer complimenten uitgedeeld en minder corrigerende opmerkingen gemaakt. Afhankelijk van de gekozen regels leren leerlingen ook meer rekening te houden met elkaar.

Achtergrond van het Taakspel

Het Taakspel maakt gebruik van verschillende gedragsbeïnvloedende technieken die gebaseerd zijn op de leertheorie. De belangrijkste elementen uit de leertheorie voor het Taakspel zijn: gedragsinstructie (vertellen welk gedrag gewenst is), modelleren (leerlingen leren van elkaar en de leerkracht), positieve bekrachtiging van gewenst gedrag

(complimenteren), afzwakken van ongewenst gedrag (het wegnemen van een gekregen kaart), uitdoven van ongewenst gedrag (door negeren).

Elementen van het Taakspel

Het gedrag van de leerlingen wordt tijdens de reguliere lessen door het Taakspel beïnvloed. De klas wordt na een observatieperiode in teams verdeeld. Essentieel hierbij is dat de teams vergelijkbaar zijn qua regelovertredend gedrag. Het observeren blijft regelmatig terugkomen om de ontwikkeling van de leerlingen te kunnen volgen. De leerlingen worden betrokken bij het opstellen van de regels en de beloningen die ze kunnen verdienen als zij zich aan de regels houden. Leerlingen die bij elkaar in een team zitten, stimuleren elkaar zich aan de regels te houden.

Taakspel op de speelplaats is een uitbreiding van Taakspel in de klas en werkt met groepsoverstijgende speelplaatsteams. Door Taakspel op de speelplaats neemt het spelgedrag toe, neemt verbale en fysieke agressie af, worden conflicten op een sociaal acceptabele wijze opgelost en ontstaat een positief speelplaatsklimaat.

De opbouw van het Taakspel

Het Taakspel wordt in drie fasen ingevoerd.

Iedere fase duurt ongeveer drie maanden, start met een trainingsmiddag en wordt begeleidt door een begeleider van de onderwijsbegeleidingsdienst.

De 1^e fase is de invoeringsfase: hoe moet het Taakspel gespeeld worden.

In september is er een trainingsmiddag en er volgen vijf klassenconsultaties.

De 2^e fase is de uitbreidingsfase: het spelen van het Taakspel in andere klassensituaties.

In januari is er een trainingsmiddag en er volgen 3 klassenconsultaties.

De 3^e fase is de generalisatiefase: hetzelfde effect bereiken zonder het Taakspel.

In april is er een trainingsmiddag en er volgen 2 klassenconsultaties.

Wanneer de school het later zelf wil uitbreiden naar andere leerkrachten dan is er de mogelijkheid om de intern begeleider daar in op te leiden.

Effectiviteit van het Taakspel

Een effectenonderzoek onder 650 kinderen laat bemoedigende resultaten zien. De observaties in de klas wijzen in de richting van een toename van taakgericht gedrag in de Taakspel groepen. De ouders en leerkrachten geven door middel van vragenlijsten aan dat het drukke en opstandige gedrag minder wordt en ook dat het verlegen, teruggetrokken gedrag afneemt.

Doelgroep

Het Taakspel is ontwikkeld voor leerkrachten van de middenbouw van het basisonderwijs. In de praktijk is gebleken dat het Taakspel in deze vorm ook toegepast kan worden in de bovenbouwgroepen. Voor andere leeftijdsgroepen en onderwijssoorten is het Taakspel nog in ontwikkeling.

Aanmelden voor het Taakspel

De basisscholen kunnen het Taakspel alleen inkopen via de Onderwijsbegeleidingsdiensten die een licentie hebben verkregen.

Meer informatie over het Taakspel

Wanneer u meer informatie wilt, kunt u contact opnemen met uw onderwijsbegeleidingsdienst.

Of u kunt contact opnemen met de landelijke projectleider van het Taakspel, Ria van der Sar. Zij is telefonisch bereikbaar op telefoonnummer 010-4071637 of 4071519